

DOSYA/GÖZLEM VE GÖRÜŞLER**ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
MEZUNİYET ÖNCESİ EĞİTİMİ
AMAÇ VE HEDEFLERİ***

Toplum ve Hekim: Tıp eğitimi anabilim dalı hangi yılda ve hangi hedeflerle kuruldu? Bu hedeflere ulaşma konusunda hangi noktadasınız?

Amacımız: Tıp eğitimi konusunda bilimsel araştırmalar yaparak tıp eğitiminin değişen koşullara ve gereksinimlere göre geliştirilmesi ile tıp alanında eğitici eğitimini amaçlayan kurs, seminer ve çalışma grupları düzenlemek ve tıp eğitimi araştırmacılarının ve eğitimcilerinin yetişmesini sağlamak.

Hedeflerimiz: 1- Tıp eğitiminde program geliştirme ve programların entegrasyonunu sağlamak,

2- Tıp eğitiminde ölçme ve değerlendirme sistemlerinin (bilgi ve beceri değerlendirilmesi) düzenlenmesi ve bu alanda yeni teknolojilerin kullanımının sağlanması,

3- Tıbbi bilişim alanında çalışmalar yapmak, yeni teknolojilerin tıp eğitiminde kullanılmasını yaygınlaştırıp, etkinleştirmek (simülasyon laboratuvarı, modeller, bilgisayar destekli eğitim vb.),

4- Tıp eğitimi alanında çeşitli düzeylerde araştırma yapmak (Uygulanan eğitimin öğrenci ve öğretim üyesi düzeyinde yapılacak anketlerle değerlendirilmesi dahil),

5- Mezuniyet sonrası ve sürekli tıp eğitimi programlarının düzenlenmesi, kredilendirilmesi konularında araştırmalar yapmak ve öneriler sunmak,

6- Tıp eğitimi alanında yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim düzenlemek,

7- Yukarıda anılan tüm bu konularda fakülte yönetimi ile mezuniyet öncesi ve sonrası eğitim koordinasyon kullarına bilgi sunmak ve önerilerde bulunmaktır.

Bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için halen çalışmalar sürdürülmektedir.

Toplum ve Hekim: Bilimsel hangi alanlarda ne tür çalışmalar yapıyor? Bu çalışmalar öğretim üyeleri ve öğrenciler tarafından nasıl karşılanıyor?

Yapmakta olduğumuz çalışmalar ana hatlarıyla şöyle sıralanabilir.:

1- Eğitici eğitim kursları: 15'er kişilik kümeler halinde, beş(5) tam gün süreyle yapılmaktadır. Nisan 2001 itibarıyla 150'yi aşkın öğretim üyesi bu kursları almıştır.

2- Eğitici eğitimi seminerleri: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyeleri tarafından verilmiştir. 20-40 saatlik seminerlerdir.

3- Öğrenci anketleri: Genel değerlendirme anketi, ders değerlendirme anketi, staj değerlendirme anketi, intern değerlendirme anketi, eğitici değerlendirme anketi başlıklarında sürekli yapılmaktadır.

4- Fakülte mezuniyet öncesi tıp eğitimi "program geliştirme" çalışması: Halen sürdürülmektedir. Çalışmalar öğretim üyelerinin büyük bir çoğunluğunun aktif katılımı ile yürütüldüğünden önemli ölçüde destek görmektedir.

Toplum ve Hekim: Fakültenizde halen hangi eğitim yöntemi uygulanmaktadır? Uygulanan bu yöntemle nasıl bir insan ve nasıl bir hekim tipi yetişiyor? Yetiştirmeyi hedeflediğiniz hekim ve insan tipi nedir?

* Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

Cumhuriyet Türkiye'sinin ilk kurulan tıp fakültesi olarak halen klasik eğitim sistemiyle eğitim vermekte olan fakültemizin "nasıl bir hekim" yetiştireceğine ilişkin 1945'te oluşturulmuş yazılı bir metin bulunmakla birlikte, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalımız fakültenin yeni amaç ve hedeflerini belirlemiş ve belirlenen hedefleri gerçekleştirmiş hekimlerin yetiştirilmesi öngörülmektedir. Buna göre amaç ve hedeflerimiz aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Amaçlar:

1- Türkiye'nin sağlık sorunlarını bilen ve birinci basamakta bu sorunların üstesinden gelebilecek bilgi, beceri ve tutumlarla donanmış,

2- Birinci basamak sağlık kuruluşlarında hekimlik ve yöneticilik yapabilecek,

3- Mesleğini etik kuralları gözeterek uygulayan,

4- Araştırmacı ve sorgulayıcı olan,

5- Kendisini sürekli olarak yenileyip geliştiren,

6- Uluslararası düzeyde kabul edilen ölçütlerde pratisyen hekimler yetiştirmektir.

Hedefler:

Hedeflerimiz bilgi, tutum ve beceri hedefleri olmak üzere üç grupta incelenebilir:

A- Bilgi Hedefleri

1- Vücudun ve organ sistemlerinin normal yapı ve işlevini kavrama,

2- Homeostazı düzenleyen hücre, biyokimyasal ve moleküler mekanizmaları bilme tanıma ve tanımlama,

3- Hastalıkların nedenlerini (genetik, gelişimsel, metabolik, toksik, mikrobiyolojik, otoimmün, neoplastik, dejeneratif, travmatik, vb.) ve etki yollarını (patogenez) tanımlama,

4- Çeşitli hastalıklarda vücudun ve organ sistemlerinin yapı ve işlev değişikliklerini (patoloji ve fizyopatoloji) betimleme,

5- İnsan sağlığını bozan ekonomik, psikolojik, sosyal ve kültürel etmenleri tanıma,

6- Toplumda sık görülen hastalıkların en sık ratlanan klinik, laboratuvar, radyolojik ve patolojik bulgularını sıralama ve yorumlama,

7- Toplumda sık görülen hastalıkların epidemiyolojisi ve bunların sıklığının azaltılmasına yönelik yaklaşımları tanımlama,

8- Sık görülen hastalıkların tedavisinde bilimsel veriye dayalı, etkinliği yüksek yöntemleri sıralama ve seçme,

9- Klinik problemleri çözebilmek için tımdengelim yoluyla akıl yürütme,

10- Yaşamı tehdit eden hastalıkları tanıma ve uygun ilk tedavilerini yapma, gerektiğinde yönlendirme,

11- Sağlık hizmetlerinin sunulması, örgütlenmesi ve finansmanını bilme,

12- Hekimlik uygulamasının yasal kurallarını bilme ve uygulama, etik sorunlarda karar verme,

13- Hekimlik sanatının etik kavram ve ilkelerini bilme ve özellikle yaşamın başında ve sonunda ortaya çıkabilen, kişileri hastalık ya da sakatlanma riskiyle karşı karşıya bırakabilecek etkenleri saptama ve risk altındaki bireyleri önceden ya da hastalığın erken evresinde belirleme ve gerekli önlemleri alma.

B- Beceri Hedefleri

1- Ayrıntılı ve güvenilir anamnez alma,

2- Tam ve ayrıntılı fizik muayene yapma,

3- Tanı ve tedavide sık kullanılan tıbbi girişimleri yapma (damara girme, intravenöz kateter yerleştirme, torakosentez, lomber ponksiyon, nazogastrik sonda yerleştirme, idrar sondası koyma, kesiklerin dikilmesi vb.).

C- Tutum Hedefleri

1- Hastalıkların nedenleri, tanı ve tedavilerinde bilimsel yöntemlerin gücünü anlama ve benimseme,

2- İnsan ve hasta haklarına saygılı olma, hasta bilgilerinin gizliliği ilkesini bir davranış biçimi olarak benimseme,

3- Hasta-hekim ilişkilerinde şefkatli, dürüst ve güvenilir olma,

4- Meslek yaşamları boyunca ilişki kuracakları hasta aileleri, meslekdaşları ve diğer bireylerle ilişkilerinde doğru dürüst ve tutarlı davranışlar sergileme,

5- Her zaman için hastalarının çıkarlarını kendi çıkarlarından üstün tutma,

6- Toplum ve bireylerin sağlığını korumak için konuyla ilgili diğer meslek çalışanları, resmi ve özel sağlık kurumları ve ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği yapma sorumluluğu taşıma,

7- Hastalar, hasta aileleri, meslekdaşlar ve ilgili diğer kişilerle yazılı ve sözlü olarak etkili iletişim kurma,

8-Ölümcül bir hastalık durumunda etik yaklaşımda bulunma,

9- Ücret ödeyemeyecek hastaların bakımını sağlama ve alt sosyoekonomik düzeydeki topluluklara sağlık hizmetlerinin ulaşması için çaba gösterme,

10- Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, mesleki uygulamalardaki değişimlere ve toplum gereksinimlerine yanıt verebilmek için bilgiye ulaşma yollarını öğrenme,

11- Yaşam boyu ve kendi kendine öğrenmenin önemini kavrama ve benimseme.

Toplum ve Hekim: Yetiştirmeyi hedeflediğiniz hekim tipinin, mevcut sağlık sisteminde görev yaparken uyguladığınız eğitim sistemi dolayısıyla bir takım zorluklarla karşılaşacağını düşünüyor musunuz? Sizce ne tür zorluklar onları bekliyor? Bu zorlukları aşmaya ilişkin neler yapılabilir, neler yapılıyor?

Halen uyguladığımız klasik sistemle yetişmiş hekimlerin (aslında Türkiye’de tüm tıp fakültelerinden mezun hekimlerin) alanda ne tür zorluklarla karşılaştığı konusunda sayısal verilere sahip değiliz. Böyle bir çalışma yapmayı planlıyoruz. Bu konuda TTB ile işbirliği yapmayı da düşünüyoruz.

Toplum ve Hekim: Tıp eğitimi ile ilgili çabaların

toplumun genel sağlık düzeyine olumlu olarak yansiyabilmesi için başka hangi alanlarda, ne türden sorunların çözülmesi gerekiyor? Bu sorunların çözümü için önerileriniz neler?

Tıp eğitimi ile ilgili çabaların toplumun genel sağlık düzeyine olumlu bir biçimde yansiyabilmesi için, ulusal bağlamda sağlık politikalarının koruyucu hekimliğe öncelik veren bir biçimde düzenlenmesi, pratisyen hekimliğin koşullarının özellikle özlük hakları açısından yeniden ele alınması gereklidir. Bunların ötesinde hekimden işverenin beklentisinin ne olduğu tam ve yazılı bir biçimde bilinmemektedir. Ayrıca sık görülen hastalıklar ya da hastalıkların ülkemizdeki görülme sıklıkları ile ilgili verilerin sağlıklı ve güncel hale getirilmesi gereklidir. Tıp eğitiminin işlevsel katkısının olacağı açıktır. Bu amaçlarla Sağlık Bakanlığı, Tıp Fakülteleri, Türk Tabipleri Birliği ve Devlet İstatistik Enstitüsü gibi kurumlar ortak çalışabilirler. Sık görülen hastalıklar veya hastalıkların Türkiye’de görülme sıklığı ile ilgili sağlıklı veriler bulunmakta zorlanılmaktadır. Bu konuda DIE, Sağlık Bakanlığı, Üniversiteler ve TTB işbirliğiyle çalışmalar yapılabilir.

Eğitimde “program geliştirme”nin sürekli yapılması ve yenilenmesi gereken bir süreç olduğu, bunların yanı sıra “program geliştirmenin” hem eğiticilerin hem de yöneticilerin birincil görevi olduğu; “program geliştirme” sürecinin her öğretim sürecinden sonra tekrarlanmaması halinde en iyi programların bile kötüye gideceğinin anlatılması ve anlaşılması gerekir.